

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення кримінальної відповідальності за порушення вимог охорони та використання пасовищ і сінокосів (реєстр. № 8523 від 25 червня 2018 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 17 січня 2019 року (протокол № 76) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення кримінальної відповідальності за порушення вимог охорони та використання пасовищ і сінокосів (реєстр. № 8523 від 25 червня 2018 року), поданий народним депутатом України В.В. Кривохатськом (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою посилення нормативно-правового регулювання охорони пасовищ і сінокосів щодо їх використання всупереч проекту землеустрою, порушення природоохоронного режиму використання, чи їх самовільного використання. Дозволить створити додаткові запобіжники у знищенні пасовищ і сінокосів та руйнуванні екосистем

Для досягнення мети автором пропонується внести до розділу VIII «Злочини проти довкілля» Кримінального кодексу України (далі КК України) нову статтю 254-1, яка передбачає кримінальну відповідальність за вчинення злочину, пов'язаного із порушенням вимог охорони та використання пасовищ і сінокосів.

Стаття передбачає посилену кримінальну відповідальність за кваліфіковані склади цього кримінального правопорушення, такі як, вчинення злочину групою осіб, чи особою раніше судимою за його вчинення, будівництво будівель, або споруд на землях, які віднесено до пасовищ і сінокосів, спричинення значної шкоди, у великих, чи особливо великих розмірах.

Крім того, передбачено заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб, посадові особи яких вчинили кримінально-каране правопорушення, передбачене статтею 254-1 КК України.

З цією метою пропонується внести відповідні зміни до статей 96-3 та 96-9 КК України.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). Органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19 Конституції України).

Відповідно до положень частини третьої статті 3 Конституції України держава відповідає перед людиною за свою діяльність.

Положення статті 13 Конституції України визначають, що земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених цією Конституцією.

Кожний громадянин має право користуватися природними об'єктами права власності народу відповідно до закону.

Згідно з положеннями статті 14 Конституції України земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави.

Згідно зі статтею 16 Конституції України забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи - катастрофи планетарного масштабу, збереження генофонду Українського народу є обов'язком держави.

Згідно з Конституцією України виключно законами України визначається діяння, які є злочинами, адміністративними правопорушеннями, та відповідальність за них (пункт 22 частини першої статті 92).

Конституційний Суд України у Рішенні від 30 травня 2001 року № 7-рп/2001 зазначив, що за своїм змістом пункт 22 частини першої статті 92 Конституції України спрямований не на встановлення переліку видів юридичної відповідальності. Ним визначено, що виключно законами України мають врегульовуватись, зокрема, підстави кримінальної відповідальності – діяння, які є злочинами, адміністративними правопорушеннями та відповідальність за них. У такий спосіб Конституція України заборонила врегульовувати зазначені питання підзаконними нормативно-правовими актами та встановила, що лише Верховна Рада України у відповідному законі має право визначати, яке правопорушення визнається, злочином, та міру відповідальності за нього (абзац сьомий пункту 2 мотивувальної частини).

У підпунктах 4.1, 4.2 пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 2 листопада 2004 року № 15-рп/2004 (справа про призначення судом більш м'якого покарання) Конституційний Суд України вказав, що відповідно до частини першої статті 8 Конституції України в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Верховенство права - це панування права в суспільстві.

Верховенство права вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність, зокрема у закони, які за своїм змістом мають бути проникнуті передусім ідеями соціальної справедливості, свободи, рівності тощо.

У Рішенні від 12 лютого 2002 року № 3-рп/2002 Конституційний Суд України зазначив, що Конституція України як головне джерело національної правової системи є також базою поточного законодавства. Вона надає можливість урегулювання певних суспільних відносин на рівні законів, які конкретизують закріплені в Основному Законі положення (абзац перший підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини).

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення кримінальної відповідальності за порушення вимог охорони та використання пасовищ і сінокосів (реєстр. № 8523 від 25 червня 2018 року), поданий народним депутатом України В.В. Кривохатьком, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ